

การประเมินโครงการฝึกอบรมวิศวกรใหม่ บริษัทปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด(มหาชน)
AN EVALUATION OF TRAINING FOR NEW ENGINEERS OF SIAM CITY CEMENT
PUBLIC COMPANY LIMITED

อุษา เพ็ชรไทย¹
สุชนนี เมธิโยธิน²
อำนาจ สาลินุกุล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลโครงการฝึกอบรมวิศวกรใหม่ บริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน) ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ ที่มีอิทธิพลต่อด้านผลผลิตของโครงการ และเพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาโครงการในอนาคต กำหนดรูปแบบการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed methodology) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดย เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโดยใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง จากวิศวกรผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 63 คน และนำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผ่านการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group) กับหัวหน้างานของกลุ่มวิศวกรผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 6 นำมาอธิบายผลสนับสนุนการประเมิน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการและหัวหน้างานเห็นว่าโครงการมีประโยชน์ มุ่งให้ความรู้ ความสามารถให้กับวิศวกรใหม่ และมีความพึงพอใจกับวิทยากร เจ้าหน้าที่โครงการ และการบริหารจัดการ แต่ควรมีการปรับปรุงพัฒนาโครงการด้านเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ผลการทดสอบความสัมพันธ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อด้านผลผลิตโครงการ พบว่า ปัจจัยด้านบริบทกับผลผลิตของโครงการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 47.4 ปัจจัยด้านปัจจัยนำเข้ากับผลผลิตของโครงการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 32.1 ปัจจัยด้านกระบวนการกับผลผลิตของโครงการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 16.8

คำสำคัญ: การประเมินแบบ CIPP การฝึกอบรม ผลผลิตของโครงการ

Abstract

This study attempts to evaluate the training for new engineers of Siam City Cement Public Company Limited in the aspects of context, input factors, and process that had an influence on project output; and to use the results from the evaluation to make decision for the future of the project in order to improve. The study applied mixed methodology of quantitative research and qualitative research. In quantitative research with 63 new engineers of the project. In qualitative research, the data were collected using focus group with six supervisors of engineers participating in the project. From the study it was found that participants and supervisors agreed that the project was benefit aiming to provide knowledge and ability to new engineers and they satisfied with the trainers, project staff and the management. However, there should be an improvement on contents. The results from the test on relationship of factors affecting project outcome indicate that contexts and output of the training were correlated at 47.4 %, project input correlated with project output at 32.1% as well as project procedures correlated with project output at 16.8%.

Keywords : CIPP Evaluation Training Project Output

¹ วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี 20131 mam0806@gmail.com

² ดร. / วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บทนำ

จากภาวะการแข่งขันทางธุรกิจที่รุนแรงมากขึ้น องค์กรต่างๆ จะต้องมียุทธศาสตร์ในการรองรับเพื่อพัฒนาความสามารถทางการแข่งขัน ซึ่งปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความสามารถขององค์กรคือ ทรัพยากรมนุษย์ หากทรัพยากรมนุษย์มีประสิทธิภาพ หรือมีความสามารถ จะสามารถผลักดันให้องค์กรมีความพร้อมในการแข่งขันไปข้างหน้า

การพัฒนาพนักงานที่มีคุณภาพ จึงเป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญ ที่องค์กรจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนและต้องทราบเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ในการฝึกอบรมของพนักงาน เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และโอกาสประสบความสำเร็จมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อไปยังธุรกิจขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นต้นทุนในการดำเนินงานลดลง การเพิ่มขึ้นของผลผลิต และการเพิ่มขึ้นของรายได้ เป็นต้น

การพัฒนาพนักงานด้วยการฝึกอบรมจำเป็นต้องมุ่งเน้นควบคู่ไปกับการเรียนรู้ เพื่อให้การลงทุนคุ้มค่ากับผลที่ได้รับ

สายงานการผลิตและสายงานพัฒนาบุคลากร ได้ตระหนักถึงบทบาทของกลุ่มวิศวกรใหม่ ของบริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน) ที่เริ่มเข้ามาทำงานในช่วงอายุงาน 0-1 ปี ให้มีความรู้ และทักษะทางด้านวิศวกรรม กระบวนการผลิตปูนซีเมนต์ตั้งแต่กระบวนการทำเหมืองซึ่งเป็นกระบวนการแรก ไปจนถึงการบรรจุปูนซีเมนต์ ครอบคลุมถึงหลักการควบคุมคุณภาพ และการคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นความรู้ที่สำคัญยิ่งในหน้าที่รับผิดชอบ ดูแลของวิศวกร จึงได้มีการคิดริเริ่มโครงการฝึกอบรมวิศวกรใหม่ ขึ้นครั้งแรกในปี 2554 และได้มีการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรในภาพรวมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงขององค์กรอย่างต่อเนื่อง มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้วรวมทั้งสิ้น 4 รุ่น และกำลังดำเนินการ รุ่นที่ 5 ในปี 2558 ในแต่ละรุ่นมีการใช้จ่ายทรัพยากรเป็นจำนวนมากทั้งที่เป็นเงิน วัสดุอุปกรณ์ กำลังคน และแผนการดำเนินงาน ซึ่งจากการดำเนินงานโครงการในแต่ละรุ่น ทางทีมงานได้ทำการประเมินหลังการฝึกอบรมโดยใช้รูปแบบการประเมินของ Kirkpatrick เพื่อสรุปเป็นรายงานผลการดำเนินงาน

อย่างไรก็ตามพบว่าข้อมูลที่ได้ไม่เพียงพอที่จะบอกได้ว่าการดำเนินโครงการฝึกอบรมในแต่ละรุ่นบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ มีข้อดี ข้อบกพร่องอย่างไร ดังนั้นเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง ผู้วิจัยจึงได้นำ CIPP Model มาใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินโครงการหรือผลการดำเนินงาน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินโครงการครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินผลโครงการฝึกอบรมวิศวกรใหม่ บริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน) ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ ที่มีอิทธิพลต่อด้านผลผลิตของโครงการ
2. เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปประกอบการตัดสินใจเพื่อใช้ในโครงการอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ กลุ่มวิศวกรผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 4 รุ่น จำนวน 63 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มจากหัวหน้างานของผู้เข้าอบรม นำมาอภิปรายผลสนับสนุนการประเมิน

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเชิงพรรณนาเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของวิศวกรใหม่พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุช่วง 26-30 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรีมีประสบการณ์การทำงานมีช่วง 1-3 ปี ส่วนใหญ่อบรมรุ่นที่ 4 และมีตำแหน่งงานเป็นระดับ Section Head ฝ่าย Manufacturing

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเชิงพรรณนาเกี่ยวกับการประเมินปัจจัยด้านบริษัท

ส่วนใหญ่มองเห็นว่าปัจจัยด้านบริษัทมีความเหมาะสมมาก โดยผลการประเมินโครงการมุ่งพัฒนาความรู้ ความสามารถให้กับวิศวกรผู้เข้าร่วมโครงการเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก และยังมีเหมาะสม สอดคล้องกันระหว่างวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเชิงพรรณนาเกี่ยวกับการประเมินปัจจัยด้านปัจจัยนำเข้า

โดยรวมมีความเห็นว่าปัจจัยด้านปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมมาก โดยผลการประเมินวิทยากรและเจ้าหน้าที่โครงการ มีความเหมาะสมระดับมาก รองลงมาเป็น วัสดุอุปกรณ์ ส่วนเวลาที่มีความเห็นว่ามีเหมาะสมปานกลาง

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเชิงพรรณนาเกี่ยวกับการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการ

โดยรวมมีความเห็นว่าปัจจัยด้านกระบวนการ มีความเหมาะสมมาก โดยผลการประเมินการบริหารจัดการ มีความเหมาะสมระดับมาก รองลงมาเป็นการประชาสัมพันธ์ การวางแผน และกิจกรรม มีความเหมาะสมมากตามลำดับ

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเชิงพรรณนาเกี่ยวกับการประเมินปัจจัยด้านผลผลิต

โดยรวมมีความเห็นว่าปัจจัยด้านผลผลิต มีความเหมาะสมมาก โดยผลการประเมิน ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการฝึกอบรมในระดับมาก รองลงมาเป็นพฤติกรรม ความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานได้ดีขึ้น การนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้กับการทำงาน และการอบรมทำให้สามารถคิดงานหรือโครงการได้บรรลุเป้าหมายขององค์กร อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ส่วนที่ 6 ข้อมูลเชิงอนุมานของผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 : ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบริษัทกับผลผลิตของโครงการฝึกอบรม พบว่า ปัจจัยด้านบริษัทกับผลผลิตของโครงการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 2 : ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านปัจจัยนำเข้ากับผลผลิตของโครงการฝึกอบรม พบว่า ปัจจัยด้านปัจจัยนำเข้ากับผลผลิตของโครงการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 3 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านกระบวนการกับผลผลิตของโครงการฝึกอบรม พบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการกับผลผลิตของโครงการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์

สรุป

ปัจจัยด้านบริษัท เกี่ยวกับการมุ่งพัฒนาความรู้ วัตถุประสงค์เป้าหมาย การสนับสนุนการปฏิบัติงาน เนื้อหาการเรียนรู้และ ความเหมาะสมในการนำไปใช้ มีความสัมพันธ์กับผลผลิตของโครงการฝึกอบรม จะทำให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้รับรู้และเข้าใจ สอดคล้องกับ [2] ที่ได้กล่าวว่า การฝึกอบรมควรกำหนดวัตถุประสงค์และควรตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน และ เนื้อหาที่เหมาะสมควรคำนึงถึงประสบการณ์หรือ อายุการทำงานของผู้เข้าร่วมฝึกอบรม ซึ่งมีผลกับการเรียนรู้ การทำความเข้าใจ และการนำไปใช้งาน สอดคล้องกับ [3] ผลการวิจัยพบว่า อายุการทำงาน มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ ปัจจัยด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ วิทยากร เจ้าหน้าที่

โครงการ วัสดุอุปกรณ์ และเวลา มีความสัมพันธ์กับผลผลิตของโครงการฝึกอบรม และปัจจัยด้านกระบวนการ ซึ่ง ได้แก่ การวางแผน การประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการ และกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับผลผลิตของโครงการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมส่งเสริม ให้เกิดความคุ้นเคย รู้จักกัน สนับสนุนและทำให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เป็นกันเอง การทำงานเป็นทีม และความร่วมมือกัน สอดคล้องกับ [1] ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการจัดฝึกอบรม มีอิทธิพลต่อความรู้หลังการฝึกอบรม

ข้อเสนอแนะ

1. โครงการควรมีการทบทวนเนื้อหาที่นำมาใช้ให้เหมาะสมกับผู้เข้าร่วมโครงการ หรือถ้ายังคงเนื้อหาเดิม ควรคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการที่มีประสบการณ์หรือมีอายุงานมากกว่า 6 เดือนขึ้นไปเข้าร่วมโครงการ
2. ผู้จัดโครงการควรพิจารณาวิทยากรที่ผ่านการฝึกอบรม Train The Trainer หรือส่งเสริมให้วิทยากรที่จะต้องเข้าร่วมโครงการได้มีโอกาสในการฝึกทักษะการเป็นวิทยากรก่อนมาสอนจริง
3. ผู้จัดโครงการควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างวิศวกรใหม่ในโครงการฝึกอบรมต่อไป
4. เมื่อวิศวกรได้ผ่านโครงการฝึกอบรมวิศวกรใหม่ แล้วควรมีการจัดโครงการฝึกอบรมต่อเนื่องเพื่อต่อยอดจากโครงการนี้ หรืออาจจะเป็นโครงการที่จัดให้กับวิศวกรที่มีการแบ่งตามช่วงอายุงานให้มีความเหมาะสมมากขึ้น มีเนื้อหาความรู้ ที่เป็นเฉพาะในแต่ละด้านของกระบวนการการผลิต หรือที่เกี่ยวข้องโดยจัดผู้เข้าร่วมเป็นกลุ่มๆ เฉพาะด้าน และเรียนในด้านที่ตนเองรับผิดชอบหรือปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินโครงการฝึกอบรมในโครงการอื่นๆ และมีการประเมินโดยการเปรียบเทียบกันเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงโครงการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. ควรมีการประเมินโครงการฝึกอบรมในโครงการอื่นๆ และมีการประเมินโดยการเปรียบเทียบกันเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงโครงการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

- [1] เบญจวรรณ พงษ์พันธ์. (2553). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการฝึกอบรมพนักงาน กรณีศึกษา บริษัท มิทานิ (ไทยแลนด์) จำกัด จังหวัดปทุมธานี. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [2] วิเชียร วิทยอุดม. (2552). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (พิมพ์ครั้งที่ 4) กรุงเทพฯ: ธนัการพิมพ์ จำกัด.
- [3] สิริกาญจน์ โชคสิทธิเกียรติ. (2553). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการอบรมและสมรรถนะของพนักงานบริษัทในเขตสวนอุตสาหกรรมโรจนะ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาบริหารธุรกิจ, บริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.